

LÀM CHỦ KHÔNG GIAN SỐ TRONG BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG HIỆN NAY

★ TS NGUYỄN THỊ THU HƯỜNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

DOI: <https://doi.org/10.70786/LLCT.583.2026.312>

● **Tóm tắt:** Bài viết nhận diện các thách thức mới trên không gian số đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trên cơ sở đó, đề xuất một số giải pháp nhằm làm chủ không gian số trong giai đoạn mới thông qua việc nâng cao năng lực định hướng thông tin, chủ động lan tỏa giá trị tích cực; đổi mới công tác tuyên truyền lý luận chính trị theo hướng hiện đại, linh hoạt; nâng cao bản lĩnh chính trị và năng lực phản biện của các chủ thể trên không gian mạng.

● **Từ khóa:** Không gian số; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; làm chủ không gian mạng.

Mastering digital space in protecting the Party's ideological foundation today

● **Abstract:** The article identifies new challenges in the digital space to the protection of the Party's ideological foundation. On that basis, it proposes several solutions to master the digital space in the new period through enhancing information-orienting capacity, proactively disseminating positive values; innovating political theory communication toward a modern, flexible direction; and enhancing the political mettle and critical capacity of stakeholders in cyberspace.

● **Keywords:** digital space; protecting the Party's ideological foundation; mastering cyberspace.

1. Mở đầu

Trong mỗi giai đoạn lịch sử, khi lực lượng sản xuất có bước phát triển mới thì đời sống tinh thần, phương thức tổ chức xã hội và cơ chế hình thành nhận thức cộng đồng cũng có sự thay đổi tương ứng. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang thúc đẩy sự hình thành của một xã hội số dựa trên dữ liệu, trí tuệ nhân tạo và kết

nối toàn cầu. Trong bối cảnh đó, không gian mạng không còn đơn thuần là môi trường trao đổi thông tin, mà đã trở thành một bộ phận quan trọng của đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa và xã hội. Dữ liệu số, thuật toán và nền tảng công nghệ đang tham gia trực tiếp vào quá trình định hướng nhận thức xã hội, hình thành dư luận và tác động đến hành vi của con người. Điều này

cho thấy không gian số ngày nay không chỉ là “hạ tầng kỹ thuật”, mà còn là “không gian quyền lực mềm”, nơi diễn ra sự cạnh tranh về giá trị, tư tưởng và ảnh hưởng xã hội.

Ở Việt Nam, quá trình chuyển đổi số quốc gia đang diễn ra mạnh mẽ trên tất cả các lĩnh vực. Cùng với sự gia tăng nhanh chóng của người dùng Internet và mạng xã hội, môi trường số đang trở thành không gian giao tiếp phổ biến của đại bộ phận người dân, đặc biệt là giới trẻ. Việt Nam hiện thuộc nhóm quốc gia có tỷ lệ sử dụng Internet và mạng xã hội ở mức cao trong khu vực. Trong điều kiện đó, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng đứng trước nhiều yêu cầu mới cả về nội dung lẫn phương thức thực hiện. Không gian số đang trở thành một “mặt trận tư tưởng”. Các thế lực chống phá có điều kiện tận dụng ưu thế của công nghệ để phát tán thông tin sai lệch, xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành quả cách mạng, kích động tâm lý cực đoan hoặc làm suy giảm niềm tin xã hội.

Những hoạt động này không chỉ diễn ra dưới hình thức tuyên truyền trực diện mà còn được lồng ghép tinh vi trong các sản phẩm văn hóa, giải trí và tương tác xã hội thường nhật. Do đó, làm chủ không gian số không chỉ là yêu cầu về quản lý công nghệ hay bảo đảm an ninh mạng, mà còn là yêu cầu mang ý nghĩa chiến lược đối với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Làm chủ không gian số đồng nghĩa với việc làm chủ dòng chảy thông tin, chủ động

định hướng dư luận xã hội, lan tỏa giá trị tích cực và giữ vững vai trò dẫn dắt của hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa trong môi trường truyền thông mới. Đây là vấn đề có ý nghĩa lâu dài đối với sự ổn định chính trị, sự phát triển bền vững của đất nước cũng như việc củng cố niềm tin của người dân trong thời đại số.

2. Nội dung

2.1. Nhận diện những thách thức mới trên không gian số đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Thứ nhất, tác động của cơ chế định hướng thông tin bằng thuật toán đề xuất nội dung và nguy cơ phân hóa trong nhận thức xã hội

Sự phát triển mạnh mẽ của các nền tảng mạng xã hội đã làm xuất hiện một hình thức tác động mới đối với đời sống tư tưởng - xã hội, đó là cơ chế định hướng thông tin bằng thuật toán. Các nền tảng số hiện nay sử dụng hệ thống đề xuất nội dung dựa trên dữ liệu hành vi người dùng nhằm tối ưu hóa mức độ tương tác và thời gian sử dụng. Về bản chất, thuật

toán đề xuất hoạt động trên cơ sở thu thập, phân tích và dự đoán hành vi người dùng. Mỗi lượt tìm kiếm, chia sẻ, bình luận hay thời gian dừng lại trước một nội dung đều được chuyển hóa thành dữ liệu để nền tảng tiếp tục cá nhân hóa luồng thông tin hiển thị. Điều này giúp các nền tảng gia tăng khả năng giữ chân người dùng, nhưng đồng thời cũng làm thay đổi căn bản cách thức con người tiếp cận thông tin trong xã hội hiện đại. Không gian thông tin vì

Làm chủ không gian số không chỉ là yêu cầu về quản lý công nghệ hay bảo đảm an ninh mạng, mà còn là yêu cầu mang ý nghĩa chiến lược đối với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Làm chủ không gian số đồng nghĩa với việc làm chủ dòng chảy thông tin, chủ động định hướng dư luận xã hội, lan tỏa giá trị tích cực và giữ vững vai trò dẫn dắt của hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa trong môi trường truyền thông mới.

thể không còn vận hành theo cơ chế tiếp cận đồng đều như trong truyền thông truyền thống, mà chuyển sang cơ chế cá nhân hóa nội dung, trong đó mỗi cá nhân tiếp nhận một dòng thông tin khác nhau tùy theo hành vi và sở thích đã được thuật toán ghi nhận. Điều này dẫn tới sự thay đổi sâu sắc trong cấu trúc hình thành nhận thức xã hội, khi cùng một sự kiện nhưng các nhóm người dùng có thể tiếp cận những cách diễn giải hoàn toàn khác nhau.

Theo báo cáo “Digital 2025: Vietnam” của DataReportal, tính đến đầu năm 2025, Việt Nam có khoảng 79,8 triệu người sử dụng Internet, tương đương 78,8% dân số; số người sử dụng mạng xã hội đạt khoảng 76,2 triệu người, chiếm 75,2% dân số (DataReportal, 2025). Điều này cho thấy, không gian mạng đã trở thành môi trường thông tin có sức ảnh hưởng đặc biệt lớn đối với đời sống xã hội ở Việt Nam. Sự phổ biến của mạng xã hội khiến quá trình hình thành nhận thức xã hội ngày càng phụ thuộc vào dòng thông tin trực tuyến. Khác với báo chí truyền thống - nơi nội dung thường trải qua quá trình kiểm soát và định hướng tương đối chặt chẽ - môi trường số vận hành theo logic của tốc độ, tương tác và khả năng lan truyền. Những nội dung gây tranh cãi, kích thích cảm xúc mạnh hoặc có tính giật gân thường được ưu tiên hiển thị hơn do tạo ra lượng tương tác lớn. Cơ chế này tạo ra sự dịch chuyển từ giá trị thông tin sang giá trị tương tác, nghĩa là mức độ xuất hiện của một nội dung trên mạng xã hội không hoàn toàn phản ánh tính đúng đắn hay độ tin cậy của thông tin, mà chủ yếu phản ánh khả năng thu hút sự chú ý và kích thích phản ứng cảm xúc của người dùng. Trong môi trường như vậy, các thông tin sai lệch, cực đoan hoặc phiến diện có điều kiện lan truyền nhanh hơn các nội

dung mang tính học thuật, chính thống hoặc cần thời gian kiểm chứng. Các nghiên cứu cho thấy, thuật toán đề xuất nội dung có xu hướng tạo ra các “buồng vang thông tin” (Echo Chambers), nơi người dùng chủ yếu tiếp xúc với các quan điểm tương đồng với niềm tin sẵn có. Khi tiếp nhận thông tin trong môi trường khép kín, khả năng phản biện và tiếp cận đa chiều bị suy giảm, từ đó làm gia tăng nguy cơ phân cực nhận thức (Sasahara et al., 2019).

Bên cạnh đó, cơ chế cá nhân hóa nội dung còn hình thành các “kén thông tin”, khiến người dùng chủ yếu tiếp cận các quan điểm và nội dung cùng chiều. Khi hiện tượng này kết hợp với “thiên kiến xác nhận” - xu hướng lựa chọn những thông tin phù hợp với niềm tin cá nhân - sẽ tạo nên vòng lặp khép kín giữa thuật toán và hành vi người dùng. Về lâu dài, vòng lặp này không chỉ làm hạn chế khả năng tiếp cận sự thật khách quan mà còn khiến nhiều người ngày càng củng cố niềm tin cá nhân và bác bỏ các ý kiến trái ngược. Đây là cơ sở làm gia tăng nguy cơ cực đoan hóa nhận thức, đặc biệt trong các vấn đề chính trị, xã hội hoặc các sự kiện có tính nhạy cảm cao.

Dưới góc độ xã hội học truyền thông, đây là một nguy cơ đáng lưu ý bởi nó làm suy giảm khả năng tiếp cận thông tin khách quan và làm gia tăng xu hướng cực đoan hóa quan điểm cá nhân. Người dùng dần hình thành tâm lý cho rằng những gì mình nhìn thấy trên mạng xã hội phản ánh ý kiến số đông hoặc là sự thật hiển nhiên, trong khi thực chất đó chỉ là kết quả của cơ chế lựa chọn thông tin có tính cá nhân hóa. Hiện tượng này còn tạo ra hiệu ứng đồng thuận giả, khiến nhiều người đánh giá sai về mức độ phổ biến của một quan điểm trong xã hội. Khi một thông tin liên tục được lặp lại trên nền tảng số, người dùng có cảm giác đó là xu hướng

chung của cộng đồng, dù trên thực tế phạm vi lan truyền có thể chỉ giới hạn trong một nhóm dùng cùng đặc điểm hoặc cùng hệ thống đề xuất của thuật toán.

Tại Việt Nam, quy mô ảnh hưởng của các nền tảng số ngày càng lớn. Theo số liệu của Bộ Thông tin và Truyền thông công bố năm 2024, Zalo có khoảng 76,5 triệu người dùng thường xuyên hằng tháng; Facebook khoảng 72 triệu người dùng; TikTok khoảng 67 triệu người dùng và YouTube khoảng 63 triệu người dùng (Vietnam.vn, 2024). Với quy mô người dùng lớn như vậy, các nền tảng mạng xã hội hiện nay không chỉ là công cụ giao tiếp mà còn là môi trường định hình dư luận xã hội. Trong nhiều trường hợp, thông tin trên mạng xã hội có thể tác động trực tiếp đến tâm lý xã hội, niềm tin cộng đồng và thái độ chính trị của người dân.

Trong khi đó, các đối tượng chống phá thường tận dụng chính cơ chế lan truyền của thuật toán để phát tán thông tin sai lệch, cắt ghép hoặc xuyên tạc. Những nội dung này thường được thiết kế ngắn gọn, giàu cảm xúc, gây tranh cãi hoặc đánh vào tâm lý hiếu kỳ nhằm gia tăng khả năng lan truyền. Các đối tượng này không chỉ khai thác yếu tố công nghệ mà còn khai thác trực tiếp đặc điểm tâm lý của người dùng mạng xã hội. Trong môi trường thông tin quá tải, người dùng thường có xu hướng tiếp nhận nhanh, phản ứng nhanh và ít kiểm chứng nguồn tin. Điều này khiến các thông tin mang tính kích động, tiêu cực hoặc giật gân dễ đạt hiệu quả tác động cao hơn những nội dung phân tích lý tính và có chiều sâu.

Từ góc độ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đây là thách thức phức tạp bởi quá trình tác động diễn ra âm thầm, liên tục và khó nhận diện ngay. Sự phân hóa trong nhận thức do môi trường số tạo ra có thể dẫn đến tình trạng suy

giảm niềm tin xã hội, lệch chuẩn giá trị hoặc hình thành những xu hướng nhận thức cực đoan trong một bộ phận người dùng.

Thứ hai, sự xâm nhập của các quan điểm lệch lạc trong môi trường văn hóa số

Một trong những đặc điểm đáng chú ý của môi trường truyền thông hiện nay là sự dịch chuyển từ mô hình truyền thông truyền thống sang mô hình truyền thông số, nơi các sản phẩm giải trí, nội dung ngắn và xu hướng mạng xã hội có sức lan tỏa rất lớn đối với công chúng, đặc biệt là giới trẻ. Khác với giai đoạn trước, khi quá trình hình thành và lan tỏa các giá trị xã hội chủ yếu diễn ra thông qua nhà trường, gia đình và các môi trường văn hóa truyền thống, trong môi trường số hiện nay, các xu hướng văn hóa có thể lan truyền với tốc độ rất nhanh và vượt qua nhiều rào cản về không gian, thời gian cũng như kiểm chứng nội dung. Điều này làm cho quá trình tiếp nhận giá trị của giới trẻ ngày càng chịu ảnh hưởng mạnh bởi các xu hướng trực tuyến và dòng chảy thông tin do thuật toán định hướng (Fulgencio Sánchez-Vera, 2025). Trong bối cảnh đó, nhiều quan điểm sai trái hoặc lệch lạc không còn xuất hiện dưới dạng tuyên truyền chính trị trực tiếp mà được ngụy trang trong các nội dung giải trí, câu chuyện trải nghiệm cá nhân hoặc những chủ đề được trình bày dưới góc nhìn tranh luận, bình luận. So với hình thức tuyên truyền trực diện trước đây, phương thức tác động hiện nay tinh vi hơn bởi nó làm mờ ranh giới giữa thông tin giải trí và quan điểm chính trị. Người dùng thường tiếp nhận nội dung trong trạng thái thư giãn, giải trí hoặc tìm kiếm sự đồng cảm cá nhân nên dễ giảm mức độ cảnh giác đối với các thông điệp được lồng ghép trong nội dung.

Một số diễn đàn và hội nhóm trên mạng xã hội đã lợi dụng hình thức thảo luận đa chiều,

nhìn lại lịch sử, giải mã sự thật... để đưa ra các quan điểm phủ nhận lịch sử cách mạng, xuyên tạc vai trò lãnh đạo của Đảng hoặc làm suy giảm niềm tin của giới trẻ đối với các giá trị truyền thống. Nhiều nội dung được trình bày dưới phong cách trung lập, khách quan hoặc phản biện nhằm tạo cảm giác đáng tin cậy đối với người xem. Trong thực tế, việc sử dụng hình thức đối thoại cởi mở, ngôn ngữ đời thường và các ví dụ mang tính cá nhân khiến nhiều người, đặc biệt là thanh thiếu niên, dễ nhầm tưởng rằng đây chỉ là các trao đổi học thuật hoặc quan điểm cá nhân thông thường. Tuy nhiên, đằng sau đó có thể là quá trình định hướng nhận thức từng bước, làm thay đổi cách nhìn của người tiếp nhận đối với các vấn đề lịch sử, chính trị và xã hội. Đặc biệt, những nội dung này thường không phủ nhận trực diện mà sử dụng phương thức đặt nghi vấn, cắt ghép dữ kiện hoặc khai thác các vấn đề lịch sử theo hướng phiến diện. Điều đó khiến người tiếp nhận, nhất là giới trẻ thiếu nền tảng lý luận hoặc kinh nghiệm xã hội, dễ rơi vào trạng thái hoài nghi và dao động về nhận thức. Đây là thủ pháp tác động khá phổ biến trong môi trường số hiện nay, bởi việc gieo rắc tâm lý hoài nghi thường dễ tạo ảnh hưởng hơn so với việc áp đặt một quan điểm đối lập ngay từ đầu.

Bên cạnh đó, sự phát triển mạnh của mạng xã hội cũng làm gia tăng xu hướng chạy theo lượt xem và tương tác; nhiều nội dung được xây dựng theo hướng gây tranh cãi, kích thích cảm xúc hoặc giật gân để thu hút người xem (Choi et al., 2021). Điều này khiến thông tin trên mạng ngày càng thiên về tạo hiệu ứng cảm xúc hơn là giá trị tri thức và độ chính xác. Với cơ chế ưu tiên tương tác, các nền tảng số vô tình tạo điều kiện để những nội dung phiến diện, lệch chuẩn hoặc kích động lan truyền nhanh

chóng, đặc biệt thông qua video ngắn, hình ảnh chế giễu hoặc các phát ngôn gây sốc. Những nội dung này thường tác động mạnh đến cảm xúc nhưng thiếu chiều sâu phân tích, khiến người xem dễ tiếp nhận thông tin theo cảm tính. Khi xuất hiện với tần suất lớn, chúng có thể dần tạo ra tâm lý xem những biểu hiện lệch chuẩn là bình thường, nhất là đối với giới trẻ thường xuyên sử dụng mạng xã hội. Nếu không được nhận diện và định hướng kịp thời, tình trạng này có thể làm lệch lạc nhận thức, ảnh hưởng đến giá trị văn hóa, ý thức công dân và bản lĩnh chính trị của thế hệ trẻ.

Đây không chỉ là nguy cơ về việc tiếp nhận thông tin lệch lạc mà còn là nguy cơ về sự thay đổi hệ giá trị. Khi các giá trị thực dụng, cá nhân cực đoan hoặc lối sống lệch chuẩn được lan truyền thường xuyên, chúng có thể làm suy giảm vai trò của các giá trị truyền thống như tinh thần cộng đồng, lòng yêu nước, trách nhiệm xã hội và ý thức dân tộc. Quá trình thay đổi hệ giá trị trong môi trường số thường diễn ra từ từ, khó nhận biết ngay lập tức nhưng lại có khả năng tạo ra tác động sâu rộng trong dài hạn. Khi một bộ phận giới trẻ dần coi nhẹ các chuẩn mực văn hóa truyền thống hoặc xem những biểu hiện lệch chuẩn là chuẩn mực thông thường, nguy cơ đứt gãy về định hướng giá trị xã hội có thể xuất hiện. Đây là vấn đề cần được nhìn nhận không chỉ ở góc độ an ninh thông tin mà còn ở góc độ an ninh văn hóa và an ninh tư tưởng trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay.

Thứ ba, nguy cơ từ tin giả, công nghệ Deepfake và âm mưu, thủ đoạn phủ nhận lịch sử

Sự phát triển của công nghệ trí tuệ nhân tạo đang làm gia tăng nguy cơ sản xuất và lan truyền thông tin giả dưới nhiều hình thức tinh vi. Công nghệ Deepfake cho phép tạo ra hình ảnh, âm thanh và video giả với độ chân thực

cao, gây khó khăn cho việc kiểm chứng thông tin. Khác với các hình thức chỉnh sửa nội dung truyền thống, Deepfake có khả năng mô phỏng gần như hoàn chỉnh giọng nói, biểu cảm khuôn mặt và hành vi của con người, khiến người tiếp nhận rất khó phân biệt thật - giả bằng cảm quan thông thường (Lundberg & Mozelius, 2025). Điều này làm gia tăng nguy cơ khủng hoảng thông tin trong môi trường số, khi một nội dung sai lệch nhưng có hình thức đáng tin có thể lan truyền với tốc độ rất nhanh trước khi được kiểm chứng. Các đối tượng xấu có thể lợi dụng công nghệ này để xuyên tạc phát ngôn của lãnh đạo, bóp méo sự kiện lịch sử nhằm gây hoang mang dư luận. Đây là nguy cơ đặc biệt nghiêm trọng đối với an ninh tư tưởng và niềm tin xã hội. Mục tiêu của các hoạt động này không chỉ nhằm phát tán thông tin sai lệch đơn thuần mà còn hướng tới làm suy giảm niềm tin của xã hội đối với các nguồn thông tin chính thống. Khi người dân thường xuyên tiếp xúc với các nội dung giả mạo nhưng khó kiểm chứng, tâm lý hoài nghi và mất phương hướng thông tin rất dễ hình thành. Về lâu dài, điều này có thể dẫn tới tình trạng mất phương hướng trong tiếp nhận thông tin, trong đó công chúng không còn đủ cơ sở để xác định đâu là thông tin xác thực và đâu là thông tin bị thao túng bằng công nghệ.

Bên cạnh nguy cơ từ Deepfake và tin giả, là âm mưu, thủ đoạn phủ nhận lịch sử, phủ nhận, xem nhẹ hoặc làm sai lệch ý nghĩa của các sự kiện lịch sử, các giá trị cách mạng và vai trò của các nhân vật lịch sử. Thủ đoạn này thường không biểu hiện dưới dạng phủ nhận công khai mà thông qua các nội dung mang tính chế giễu, xuyên tạc, cắt ghép hoặc khai thác lịch sử theo hướng phiến diện nhằm gây hoài nghi trong xã hội, đặc biệt đối với giới trẻ. Khi các nội dung sai lệch được lặp lại nhiều lần trên không gian

mạng, người tiếp nhận dễ bị tác động do thường xuyên tiếp xúc với các nội dung đó, từ đó dần chấp nhận hoặc giảm mức độ phản kháng đối với các quan điểm lệch lạc. Đây là nguy cơ đáng lưu ý bởi lịch sử không chỉ là vấn đề nhận thức học thuật mà còn gắn trực tiếp với bản sắc dân tộc, niềm tin chính trị và nền tảng tư tưởng của xã hội.

2.2. Làm chủ không gian số để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn mới

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, không gian mạng ngày càng tác động sâu rộng đến nhận thức xã hội, đời sống văn hóa và dư luận cộng đồng. Bên cạnh những cơ hội về kết nối và lan tỏa thông tin, môi trường số cũng đặt ra nhiều thách thức đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước sự xuất hiện của tin giả, thông tin sai lệch và các quan điểm lệch chuẩn. Điều này đòi hỏi phải đổi mới tư duy quản lý, nâng cao hiệu quả định hướng thông tin, phát huy vai trò của truyền thông chính thống, đồng thời nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức trách nhiệm và năng lực phản biện của cán bộ, đảng viên và người dân trên không gian mạng.

Trước hết, chủ động định hướng thông tin và nâng cao năng lực quản trị nền tảng số

Trong bối cảnh các nền tảng số có vai trò ngày càng lớn đối với đời sống xã hội, cần chuyển mạnh từ tư duy ứng phó sang tư duy chủ động định hướng và tạo dựng không gian thông tin tích cực. Việc quản lý không gian mạng không thể chỉ dừng ở hoạt động ngăn chặn, xử lý thông tin xấu độc hoặc xử phạt vi phạm, mà cần chú trọng xây dựng môi trường thông tin lành mạnh, bảo đảm các giá trị tích cực và thông tin chính thống có khả năng lan tỏa rộng rãi trong xã hội. Thực tiễn cho thấy, nếu thông tin chính thống chậm hơn thông tin

sai lệch thì rất dễ tạo ra khoảng trống thông tin, khiến dư luận bị dẫn dắt bởi các nguồn tin thiếu kiểm chứng hoặc mang động cơ xuyên tạc. Vì vậy, yêu cầu đặt ra hiện nay không chỉ là xử lý thông tin sai mà còn phải nâng cao năng lực chủ động cung cấp thông tin nhanh chóng, chính xác và có sức thuyết phục đối với công chúng.

Các cơ quan quản lý nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện thể chế, chính sách về quản trị không gian mạng; đẩy mạnh phối hợp với các doanh nghiệp công nghệ trong nước nhằm phát triển hệ sinh thái số an toàn, lành mạnh; xây dựng cơ chế giám sát, cảnh báo sớm đối với các xu hướng thông tin độc hại, tin giả và các nội dung xuyên tạc trên không gian mạng; đồng thời thúc đẩy cơ chế ưu tiên lan tỏa các nội dung chính thống, thông tin tích cực và giá trị nhân văn. Cần tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý đối với hoạt động của các nền tảng xuyên biên giới, nâng cao trách nhiệm của doanh nghiệp công nghệ trong việc kiểm soát nội dung vi phạm pháp luật, tin giả và thông tin xấu độc.

Trong bối cảnh cạnh tranh thông tin ngày càng phức tạp, việc xây dựng các nền tảng số trong nước có năng lực cạnh tranh và khả năng định hướng dư luận xã hội là yêu cầu có ý nghĩa chiến lược lâu dài. Việc nâng cao năng lực quản lý nền tảng số không chỉ góp phần bảo đảm an ninh thông tin mà còn giúp củng cố vai trò dẫn dắt của truyền thông chính thống trong môi trường số. Các cơ quan báo chí cần đổi mới mạnh mẽ phương thức sản xuất và phân phối nội dung theo hướng đa nền tảng, lấy công chúng làm trung tâm. Các cơ quan báo chí cần chủ động thiết lập cơ chế phát hiện sớm, kiểm chứng và phản bác kịp thời các thông tin sai lệch; tăng cường sản xuất các sản phẩm báo chí số như video ngắn, podcast, infographic, dữ liệu trực quan nhằm nâng cao khả năng tiếp cận và

định hướng dư luận xã hội. Đồng thời, báo chí cần phát huy vai trò là nguồn thông tin xác thực, góp phần củng cố niềm tin xã hội và tạo “sức đề kháng thông tin” cho công chúng trong môi trường số.

Thứ hai, đổi mới công tác tuyên truyền lý luận chính trị

Trong thời đại truyền thông số, hiệu quả tuyên truyền không chỉ phụ thuộc vào nội dung đúng đắn mà còn phụ thuộc vào hình thức thể hiện và khả năng tiếp cận công chúng. Vì vậy, cần đổi mới mạnh mẽ phương thức truyền tải lý luận chính trị theo hướng gần gũi, dễ hiểu, dễ tiếp cận và phù hợp với đặc điểm tiếp nhận thông tin của người dân, nhất là giới trẻ. Nếu phương thức truyền tải chậm đổi mới, khô cứng hoặc nặng tính lý thuyết, các nội dung chính thống sẽ khó cạnh tranh với dòng thông tin nhanh, ngắn và giàu cảm xúc trên mạng xã hội. Các nội dung về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử dân tộc và truyền thống cách mạng cần được thể hiện sinh động thông qua podcast, infographic, video ngắn, phim tài liệu số hoặc các nền tảng tương tác trực tuyến.

Việc ứng dụng công nghệ số trong tuyên truyền cần gắn với xu hướng truyền thông hiện đại nhưng vẫn bảo đảm tính chính xác, tính định hướng và giá trị giáo dục. Đặc biệt, cần chú trọng xây dựng các sản phẩm truyền thông có chiều sâu nhưng gần gũi với đời sống, tránh tình trạng tuyên truyền một chiều hoặc xa rời nhu cầu tiếp nhận của công chúng. Cần thay đổi cách tiếp cận theo hướng lấy người tiếp nhận làm trung tâm; nội dung tuyên truyền không chỉ dừng ở việc cung cấp thông tin mà cần tạo khả năng tương tác, đối thoại và khơi gợi tư duy phản biện xã hội tích cực. Trong môi trường số, công chúng có xu hướng tiếp nhận thông tin ngắn gọn, trực quan và giàu cảm xúc, vì vậy các

sản phẩm truyền thông chính thống cần tăng tính kể chuyện, tính trải nghiệm và khả năng kết nối với những vấn đề gần gũi trong đời sống hằng ngày.

Bên cạnh việc phản bác các quan điểm sai trái bằng lập luận khoa học, cần phát huy sức mạnh của văn hóa dân tộc, truyền thống yêu nước và giá trị nhân văn để tạo sức lan tỏa tích cực trong xã hội. Thực tế cho thấy, những nội dung mang tinh thần nhân văn, khơi dậy lòng tự hào dân tộc và trách nhiệm cộng đồng thường có khả năng tạo đồng thuận xã hội bền vững hơn so với cách tuyên truyền nặng tính áp đặt. Vì vậy, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong thời đại số cần kết hợp chặt chẽ giữa xây và chống, trong đó lấy việc lan tỏa giá trị tích cực, củng cố niềm tin xã hội và nâng cao nhận thức cộng đồng làm nền tảng lâu dài.

Thứ ba, nâng cao bản lĩnh chính trị và năng lực phản biện trên không gian mạng

Con người vẫn là nhân tố quyết định trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong điều kiện mới, cần chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên và công dân có năng lực sử dụng công nghệ số, kỹ năng truyền thông và khả năng phản biện trên môi trường mạng. Đây không chỉ là yêu cầu về trình độ công nghệ mà còn là yêu cầu về bản lĩnh chính trị, ý thức trách nhiệm xã hội và khả năng nhận diện thông tin sai lệch trong bối cảnh không gian mạng ngày càng phức tạp.

Đội ngũ cán bộ làm công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không chỉ cần có nền tảng lý luận chính trị vững vàng mà còn phải am hiểu về dữ liệu số, truyền thông mạng xã hội và tâm lý tiếp nhận thông tin của công chúng để có thể tham gia đấu tranh phản bác thông tin sai trái một cách hiệu quả. Trong môi trường số, khả năng thuyết phục dư luận không chỉ phụ

thuộc vào tính đúng đắn của nội dung mà còn phụ thuộc vào cách thức truyền tải, khả năng tương tác và mức độ phù hợp với tâm lý người tiếp nhận. Vì vậy, việc đào tạo nguồn nhân lực phục vụ công tác tuyên truyền, định hướng thông tin và đấu tranh trên không gian mạng cần được thực hiện bài bản, gắn với yêu cầu thực tiễn của thời đại số. Đội ngũ cán bộ làm công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng cần được bồi dưỡng thường xuyên về nhận diện xu hướng dư luận xã hội, phát hiện sớm các chiến dịch thông tin sai lệch và kỹ năng tham gia đấu tranh trên các nền tảng số. Bên cạnh đó, cần xây dựng mạng lưới cộng tác viên, chuyên gia và nhà khoa học tham gia cung cấp luận cứ khoa học, nâng cao chất lượng phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng.

Cần xây dựng thế trận lòng dân trên không gian mạng, trong đó mỗi người dân vừa là đối tượng được bảo đảm quyền tiếp cận thông tin đúng đắn, vừa là chủ thể tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Cần hình thành ý thức trách nhiệm trong sử dụng mạng xã hội, nâng cao khả năng kiểm chứng thông tin và khuyến khích người dân chủ động lan tỏa các giá trị tích cực trong cộng đồng. Khi ý thức trách nhiệm công dân được phát huy, mỗi tài khoản mạng xã hội không chỉ là nơi tiếp nhận thông tin mà còn có thể trở thành một kênh góp phần lan tỏa thông tin chính xác, đấu tranh với các quan điểm sai trái và củng cố niềm tin xã hội. Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, xây dựng thế trận tư tưởng số không chỉ là yêu cầu trước mắt mà còn là nhiệm vụ mang tính chiến lược lâu dài. Đây là quá trình kết hợp giữa sức mạnh của công nghệ, vai trò quản lý của Nhà nước, trách nhiệm của các cơ quan truyền thông và ý thức của mỗi người dân nhằm tạo dựng môi trường thông tin lành mạnh, giữ vững nền

tăng tư tưởng, ổn định xã hội và phát huy giá trị văn hóa dân tộc trong thời đại số.

Hiệu quả làm chủ không gian số trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng phụ thuộc vào sự phối hợp đồng bộ giữa ba chủ thể nòng cốt: Nhà nước giữ vai trò xây dựng thể chế và quản trị không gian số; các cơ quan báo chí giữ vai trò định hướng, kiểm chứng và lan tỏa thông tin chính thống; đội ngũ cán bộ làm công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng giữ vai trò trực tiếp đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Việc xác định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng chủ thể sẽ góp phần nâng cao tính khả thi và hiệu quả của các giải pháp trong thực tiễn.

3. Kết luận

Không gian số đang trở thành môi trường tác động trực tiếp đến nhận thức xã hội, dư luận và đời sống chính trị của mỗi quốc gia. Trong bối cảnh đó, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng là yêu cầu có ý nghĩa chiến lược đối với sự ổn định và phát triển của đất nước. Cuộc đấu tranh này đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ giữa bản lĩnh chính trị, năng lực quản trị nhà nước, trình độ công nghệ và sức mạnh văn hóa dân tộc. Làm chủ không gian số không chỉ là làm chủ công nghệ, mà còn là làm chủ dòng chảy thông tin, giữ vững niềm tin xã hội và bảo vệ định hướng phát triển của đất nước trong thời đại số.

Trong điều kiện chuyển đổi số diễn ra sâu rộng hiện nay, các thách thức đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ngày càng phức tạp. Sự tác động của thuật toán, tin giả, công nghệ Deepfake hay các biểu hiện lệch chuẩn về văn hóa, lịch sử và giá trị xã hội cho thấy không gian mạng đã trở thành mặt trận tư tưởng quan trọng. Vì vậy, cần phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong việc xây dựng môi trường thông

tin lành mạnh, nâng cao năng lực nhận diện thông tin sai lệch và củng cố “sức đề kháng” tư tưởng cho người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ. Đây không chỉ là nhiệm vụ trước mắt mà còn là yêu cầu lâu dài nhằm giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ bản sắc văn hóa dân tộc và tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của đất nước trong thời đại số □

Ngày nhận bài: 10/6/2026;

Ngày bình duyệt: 07/9/2026;

Ngày quyết định đăng: 20/9/2026.

Email tác giả: Nguyentthuong2507@gmail.com

Tài liệu tham khảo:

Choi, J., Lee, S. Y., & Ji, S. W (2021), *Engagement in Emotional News on Social Media: Intensity and Type of Emotions*, *Journalism & Mass Communication Quarterly*, Vol. 98(4).

DataReportal (2025). *Digital 2025: Vietnam*. Retrieved from <https://datareportal.com/reports/digital-2025-vietnam>

Lundberg, E., & Mozeliuss, P (2025). *The Potential Effects of Deepfakes on News Media and Entertainment, AI & Society*, Vol. 40.

Sánchez-Vera, F (2025), *Critical Algorithmic Mediation: Rethinking Cultural Transmission and Education in the Age of Artificial Intelligence, Societies*, Vol.15(7).

Sasahara, K., Chen, W., Peng, H., Ciampaglia, G. L., Flammini, A., & Menczer, F. (2019), *Social influence and unfollowing accelerate the emergence of echo chambers*, arXiv:1905.03919. <https://arxiv.org/abs/1905.03919>

Vietnam.vn (2024, November 29). *Tin tức doanh nghiệp: Zalo vượt 3 nền tảng Facebook, TikTok và Google tại Việt Nam*. <https://www.vietnam.vn/en/tin-tuc-doanh-nghiep-zalo-vuot-3-nen-tang-facebook-tiktok-va-google-tai-viet-nam>